

На основу члана 57. став 1. тачка 1. а у вези члана 42. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања (“Службени гласник РС” бр 72/09.. и 52/2011.)ч одредаба Правилника о протоколу поступања у установама у одговору на насиље, злостављање и занемаривање “Сл.гл. РС” број 30/2010.) и члана 27. став 1. тачка 1. Статута Уметничке школе у Нишу, Школски одбор у проширеном сазиву на седници од 14.02.2013. године, донео је

ПРАВИЛНИК

О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА УМЕТНИЧКЕ ШКОЛЕ У НИШУ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о мерама, начину и поступку заштите безбедности ученика Уметничке школе у Нишу (у даљем тексту: Правилник) уређују се мере, начин и поступак заштите и безбедноси ученика Уметничке школе у Нишу (у даљем тексту: Школа), за време боравка у Школи и за време извођења свик активности које организује Школа, начин њиховог спровођења и одговорност запослених и ученика за неизвршавање одредаба овог Правилника.

Члан 2.

Овим Правилником обезбеђују се ученицима право на заштиту и безбедност.

- у школској згради и школском дворишту,
- на путу између куће и Школе,
- ван зграде Школе и школског дворишта – за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује Школа.
-

Члан 3.

У циљу заштите и безбедности ученика Школа предузима следеће мере:

1. свакодневна сарадња са државним органима и јединицама локалне самоуправе;
2. дежурство наставника и помоћно-техничког особља, као и мобилност свих запослених у школи;
3. осигурање ученика;
4. обезбеђење свих елемената заштите од пожара, поплава, удара грома и других елементарних непогода које могу угрозити безбедност ученика Школе;
5. мере за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања у складу са Правилником о протоколу поступања у установи и одговору на насиље, злостављање и занемаривање (“Службени гласник РС “ број 30/2010) и Програма заштите ученика од насиља у Школи;
6. друге мере у циљу заштите и безбедности ученика, утврђене Законом и овим Правилником;

Члан 4.

У поступку прописивања и извршавања мера заштите и безбедности ученика Школа сарађује са:

1. Управом за образовање, културу, омладину и спорт;
2. Министарством просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије;
3. Министарством саобраћаја и телекомуникација;
4. Центром за социјални рад у Нишу;
5. Полицијском управом у Нишу;
6. Министарством за унутрашње послове РС, Сектор за ванредне ситуације, Управа за ванредне ситуације;
7. Родитељима ученика;
8. Завод за ментално здравље;
9. Саветовалиште за младе
10. Домом здравља у Нишу.

II САРАДЊА СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Сарадња са Министарством просвете науке и технолошког развоја

Члан 5.

У сарадњи са Министарством просвете, Школа се стара да сви облици васпитно-образовног рада теку без застоја и проблема, да свеукупни односи учесника наставног процеса буду такви да ученици Школе буду заштићени од свих облика дискриминације и насиља.

Сарадња са Министарством саобраћаја и телекомуникација

Члан 6.

Уз помоћ надлежних служби Министарства саобраћаја и телекомуникација Школа се стара да саобраћајна сигнализација у околини Школе буде постављена на начин на који ће обезбедити максималну безбедност ученика приликом доласка и одласка из Школе.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова

Члан 7.

Овај вид сарадње одвија се првенствено кроз свакодневи обилазак Школе и околине од стране школског полицајца ради контролисања услова за несметан рад школе и спречавање настанка евентуалних проблема.

Школа такође остварује сарадњу са надлежним инспекторима службе полицијске управе за малолетничку деликвенцију, којима се пријављује свака ситуација у Школи или у понашању ученика, која може довести до деликвентног понашања, како би се спречила на време и тиме остварила безбедност других ученика Школе.

У време ваннаставних активности везаних за школу (експкурзије, излети и сл.), Школа је у обавези да благовремено пријави свако путовање ученика како би радници обавили контролни преглед ангажованих аутобуса и старали се о безбедности ученика за време трајања путовања.

Од надлежних органа Управе саобраћајне полиције, Школа ће тражити да се обезбеди појачана контрола саобраћајница у околини Школе.

Сарадња са Центром за социјални рад

Члан 8.

Педагошко-психолошка служба Школе, у сарадњи са одељењским старешином остварује увид у породичне и социјалне прилике ученика.

Када се уоче промене у понашању и учењу ученика и у случају констатације да не постоји довольна брига и надзор у породици, Школа је дужна да се обрати Центру за социјални рад, у циљу предузимања мера ради пружања помоћи ученику.

Сарадња са родитељима

Члан 9.

Одељењски старешина дужан је да води уредну евиденцију о ученицима која садржи: адресу, кућни број телефона и број мобилног телефона родитеља, односно старатеља.

Уколико родитељи благовремено не обавесте Школу о разлогу изостанака ученика, одељењски старешина дужан је да успостави контакт са родитељима, уколико ученик један дан не похађа наставу, а родитељ није пријавио одсуствовање ученика у складу са Правилима понашања у школи.

Одељењски старешина у сарадњи са психологом школе дужан је да обавести родитеље ученика о променама које су уочене у понашању ученика, а које указују на могућност угрожавања здравља и безбедности ученика.

Сарадња са Домом здравља у Нишу и Саветовалиштем за младе

Члан 10.

Школа у оквиру својих редовних активности сарађује са Домом здравља у Нишу, који обавља систематске прегледе ученика, Заводом за ментално здравље Клиничког центра Ниша, Саветовалиштем за младе, као и приликом спровођења заједничких акција.

Годишњим планом рада Школе планиране су активности везане за заштиту безбедности ученика.

III ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ У ШКОЛКОЈ ЗГРАДИ И ШКОЛСКОМ ДВОРИШТУ

Члан 11.

Пријем и кретање странаца и других лица (родитеља, странака итд.) врше дежурни наставник, домар и спремачице.

Радно време Школе је од 07,00 часова до 19,30 часова.

Члан 12.

Дежурни наставник, домар и спремачице приликом доласка лица(странака, родитеља и сл.) врше легитимисање и упућују, односно прате лице до одредишта.

Члан 13.

Одељењски старешина је у обавези да информише родитеље о времену посете наставницима, како не би дошло до ометања наставе.

Време посете одређено је у складу са распоредом часова, који је истакнут на видном месту: огласна табла.

Члан 14.

Дужности дежурних наставника:

- прате кретања страних лица и прдузимају мере да се очува ред и мир, а посебно безбедност ученика, радника и имовине Школе;
- евидентира свако страно лице које улази у школу, идентификује га на основу личне карте или другог документа (пасоса), контролише понашање ученика приликом доласка и одласка из школе, као и за време малих и великих одмора;
- по пореби раде и за време школских такмичења, приредби и других активности и манифестација у школи;
- извршавају и друге активности по налогу директора ;
- контролишу уклазна врата школе, да ли су закључана пет минута после звона за почетак часа и откључана пет минута пре почетка одмора, а врата према дворишту су откључана само за време великог одмора. .

Члан 15.

Дежурство у Школи изводе дежурни наставници и помоћно-техничко особље (спремачице, домар и модели школе) у складу са процесом наставе.

Дежурство почиње 15 минута пре почетка наставе, а завршава се 15 минута након завршетка последњег часа.

Члан 16.

Настава у школи се изводи од 8 до 19,30 сати и сваког радног дана има три дежурна наставника пре подне у подне и после подне. По један наставник дежура на сваком спрату. Дежурни у приземљу контролише двориште.

Члан 17.

Дежурни наставник обавезан је да на дежурство дође 15 минута пре почетка наставе и води рачуна о благовременом почетку наставе. У случају недоласка неког наставника у Школу, обавештава директора Школе како би се предузеле мере за обезбеђење замене. Даље, решава евентуалне конфликте међу ученицима и брине о њиховој општој безбедности у Школи. Све промене уписује у књигу дежурства и о томе обавештава директора Школе и стручну службу Школе – психолога школе.

Све уочене кварове и штете дежурни наставник пријављује домару или секретару школе.

Члан 18.

Сви наставници на крају сваког часа, односно наставе, напуштају ученицицу, сале, односно радионице тек пошто из ње испрате све ученике, изврше контролу исправности инсталација и инвентара и обавезно пријаве евентуалне кварове и штете дежурном наставнику, домару и секретару школе.

Члан 19.

Наставник који организује ваннаставне активности или друге облике образовно-васпитног рада, дужан је да брине о боравку ученика од почетка до краја ових активности.

Члан 20.

Директор школе одговоран је за израду распореда дежурства и контролу његовог извршавања.

Члан 21.

Помоћно-техничко особље помаже раду дежурним наставницима, дежура на свом радном месту и не удаљава се са њега без дозволе директора или секретара школе. У сарадњи са дежурним наставницима проверава разлоге доласка страних лица у Школу и прати њихово кретање у школској згради.

Члан 22.

Помоћно-техничко особље дужно је да се стара о томе да за време трајања часа улазна врата Школе буду закључана или под сталним надзором, да дозволи улазак лицима чији је долазак у школу најављен, а осталима тек по одобрењу директора.

Улазна врата школе су закључана за време наставе. Дежурна спремачица и домар, као и запослени на радном месту модела, уколико нису на часовима, откључавају врата 5 минута пре звона односно почетка одмора и закључавају их 5 минута после звона.

У случају потребе да ученик по дозволи наставника, мимо утвђеног правила у ставу 2. овог члана, изађе или уђе у школу наставник је дужан да обавести домара или спремачице.

Члан 23.

Домар школе откључава капију на школском дворишту у 7,30 сати, пре почетка наставе, а на крају наставе капију закључавају спремачице. Кључеве од капије дворишта поседују и власници суседне зграде, који имају право нужног пролаза кроз двориште, и који су takoђе обавезни да уредно закључавају капију дворишта.

Пролаз, врата, између објекта ове Школе и Музичке школе су непрекидно закључана.

IV ОСИГУРАЊЕ УЧЕНИКА

Члан 24.

Школа је у обавези да на почетку сваке школске године упозна родитеље са могућношћу осигурања ученика од последица несрећног случаја (незгоде), које се могу евентуално десити и са условима под којима се врши осигурање.

Управа за образовање, културу и спорт врши послове осигурања ученика и запослених сваке школске године.

V ЗАШТИТА ОД ПОПЛАВА, ПОЖАРА, УДАРА ОД ГРОМА И ДРУГИХ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Члан 25.

У циљу заштите деце и запослених у Школи се спроводе заштитне мере заштите од пожара предвиђене Законом., а које подразумевају обезбеђење Школе довољним бројем ватрогасних

апарата, обуку запослених за руковањем њима и понашање у случају опасности и редовну контролу обучености запослених у сарадњи са службом противпожарне заштите.

Министарство унутрашњих послова – Сектор за ванредне ситуације – Управа за ванредне ситуације врши контролу објекта школе и приликом инспекцијског прегледа налаже извршење мера.

Члан 26.

За послове противпожарне заштите у Школи одговоран је директор.

Сви запослени у Школи су упознати са одредбама Правилника о заштити од пожара и у обавези су да га примењују.

Члан 27.

Школа је у обавези да врши редовну контролу громобранске инсталације од стране овлашћених организација и да поседују уредну документацију о томе. Евентуалне недостатке ће отклањати у најкраћем року.

Члан 28.

Домар школе је дужан да ради остваривања заштите и безбедности од електричне струје свакодневно проверава исправност електричних инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност ученика и запослених у школи. Контролу врши тако што редовно прегледа прекидаче, утичнице, сијалична места, прикључнице, рачунаре и све електричне апарате и машине које се користе у школи. Одмах отклања мање кварове, а за санирање већих уз одобрење директора Школе ангажоваће се стручно лице.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, а у његовом одсуству секретара и директора Школе о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Члан 29.

Домар Школе је одговоран за то да сва водоводна инсталација функционише нормално, па је у том циљу обавезан да у најкраћем року отклања мање кварове на водоводним инсталацијама. За санирање већих кварова ће се постарати по одобрењу директора и у сарадњи са секретаром школе да се ангажује одговарајућа служба.

О сваком већем квару на инсталацијама одмах обавештава директора и секретара школе и по одобрењу директор хитно позива одређену службу да би се квар отклонио и спречила евентуална штета.

Члан 30.

Уређаји, други предмети и материје које се користе у наставном процесу и за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домаћаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот и здравље ученика.

Члан 31.

Одлуком директора школе одређено је лице за безбедност и здравље на раду Агенција за безбедност и здравље на раду “M SISTEM”, тј Славољуб Милојевић, дипл инг. ЗНР.

Члан 32.

Школа је дужна да обезбеди постојање комплета за прву помоћ у школи и да обезбеди његову доступност свим запосленим у школи у обе смене.

У случају повређивања ученика Школе (дежурни наставник или одељењски старешина) је дужан да обезбеди прву помоћ ученику уколико је она неопходна и да о повреди ученика одмах обавести родитеља и по потреби позове службу хитне помоћи.

VI ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ ИЗВОЂЕЊА ИЗЛЕТА, ПОСЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Члан 33.

Екскурзије, излети и посете, као облици образовно-васпитног рада, изводе се у складу са школским програмом, који је донет на основу одговарајућег важећег наставног плана и Годишњим планом рада и програмом за организовање екскурзија.

Екскурзија се може изводити након добијене сагласности родитеља Школе.

Члан 34.

Приликом избора понуђача за извођење екскурзије Школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за оставривање заштите и безбедности ученика за време активности која се организује.

Уговор који се закључује за извођење екскурзије , излета или посете мора да садржи посебне одредбе које се односе на предузимање мера заштите и безбедности ученика.

Оспособљеност понуђача за оставривање заштите и безбедности ученика односи се нарочито на:

1. поседовање одговарајуће лиценце за рад,
2. кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања ученика, у
3. кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности ученика у објекту у којем су смештени (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ),
4. квалитет исхране ученика.

Одељењски старешина је дужан да у време извођења излета, посете и екскурзија врши надзор и контролу над ученицима на начин који ће обезбедити њихову физичку и хигијенску сигурност и безбедност.

VII ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА НА ПУТУ ИЗМЕЂУ КУЋЕ И ШКОЛЕ

Члан 35.

Директор школе је обавезан да сарађује са органима надлежним за безбедност саобраћаја и прати стање саобраћајне сигнализације на прилазима Школе.

Сваки запослени обавезан је да о уоченим недостатцима на саобраћајној сигнализацији обавести директора или секретара школе, који ће ради решавања проблема ступити у контакт са надлежн им органима.

Члан 36.

Заштита ученика у саобраћају обезбеђује се организовањем предавања саобраћајних стручњака (за ниже разреде), разговорима на часовима одељењске заједнице и родитељским састанцима.

VIII ЗАШТИТА УЧЕНИКА ОД НАСИЉА

Члан 37.

У Школи су забрањене активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају лица, односно групе лица, по основу : расне, националне, етничке расне, националне, језичке, верске или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења, као и подстицање или неспречавање таквих активности као и по другим основама утврђеним Законом којим се прописује забрана дискриминације.

Под дискриминацијом ученика или групе ученика сматра се свако непосредно или посредно, на отворен или прикривен начин, искључивање или ограничавање права и слобода, неједнако поступање или пропуштање чињења, односно неоправдано прављење разлика повлађивањем или давањем првенства.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Члан 38.

У Школи је

забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање ученика; физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба и ученика или запослених.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног или понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика или запосленог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, у смислу става 1. овог члана, сматра се: физичко кажњавање ученика од стране запослених и других одраслих особа; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика или запосленог; насиљно понашање запосленог према ученицима или другим запосленим, као и ученика према другим ученицима или запосленим.

Под психичким насиљем, у смислу става 1. овог члана сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства ученика или запосленог.

Под социјалним насиљем, у смислу става 1. овог члана сматра се искључивање ученика из групе вршњака и различитих облика социјалних активности Школе.

У школи је забрањен сваки облик насиља и злостављања из става 2. овог члана од стране ученика, његовог родитеља, односно старатеља или одраслог, над наставником, стручним сарадником и другим запосленим.

Због повреде забране из става 8. овог члана против родитеља, односно старатеља ученика покреће се прекрајни, односно кривични поступак.

Наставници и запослени дужни су да се придржавају Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно васпитним установама и Програма заштите ученика од насиља.

IX ИНТЕРНА МРЕЖА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА

Члан 39.

Интерна (унутрашња) заштитна мрежа је један од начина заштите коју чине сви актери образовно-васпитног система: наставно и ваннаставно особље, родитељи, ученици и чију основу чине нормативни акти (Статут школе, Правилник о безбедности ученика, Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности ученика и запослених у Школи, мерама, Посебни протокол о поступању у случајевима насиља, злостављања и занемаривања деце, Правила понашања у Школи и Програм и План рада заштите ученика од насиља.

Интерном заштитном мрежом јасно су дефинисани задаци свих актера образовно-васпитног система, као и кораци који се предузимају у случају дешавања насиља или сумње да се насиље дешава.

Интерну заштитну мрежу чине:

1. директор Школе
2. стручни сарадник психолог
3. одељењски старешина
4. наставници
5. ваннаставно особље: секретар, домар, спремачице
6. обезбеђење односно школски полицајац
7. ВТ – Вршњачки тим
8. Тим за заштиту ученика
9. ученици
10. родитељи

Директор школе у складу са Посебним протоколом и Програмом за заштиту ученика од насиља и на основу процене нивоа ризика уколико је потребно случај пријављује другим институцијама: Центру за социјални рад, Дому здравља, Заводу за ментално здравље, Полицијској управи.

Напомена: у случају да одељењски старешина није присутан особа пријављује насиље: дежурном наставнику, наставнику, директору.

Задаци актера интерне мреже

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ:

1. одговоран је за поштовање законитости у раду школи,
2. организује информисање запослених и ученика о правилницима, подзаконским актима,
3. склапа протоколе са другим институцијама,
4. реагује у ситуацијама насиља (други ниво),
5. обавља консултативни разговор са релевантном особом која је правила насиље и прикупља информације о случају,
6. обавља разговоре са особом која је евидентирана као злостављач,
7. преузима одговарајуће мере у складу са протоколом,
8. разговара са родитељима/старатељима о случају у циљу њиховог информисања,
9. евидентира случај насиља (води евиденцију, документацију),
10. прати ефекте преузетих мера,

ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА:

1. Упознаје ученике и родитеље са Правилима понашања у школи и израђује правилапонашања на нивоу одељења заједно са ученицима,

2. прати социјалну климу на нивоу одељења и уједно препознаје постојање евентуалног насиља или злостављеног, занемареног ученика,
3. води прописану евиденцију о ученицима са свим релевантним подацима (адреса, телефон),
4. дежура по распореду и доступан је ученицима и води евиденцију (књига дежурства)
5. у ситуацији дешавања насиља одељењски старешина поступа у складу са нивоом ризика и по прописаним коракима:
  - одмах реагује користећи неку од стратегија (ниво 1),
  - разјашњава околности и анализира чињенице настале ситуације (разговара са жртвом, насиљником и посматрачем),
  - процењује ниво ризика,
  - преузима додатне мере уколико ситуација налаже; упућује случај Тиму за заштиту, стручној служби – психологу,
  - информише директора,
  - води евиденцију (евидентира случајеве насиља),
  - информише родитеље,
  - прати даљи ток ситуације и ефекте предузетих мера.
6. информише Одељењско и Наставничко веће о ситуацији,
7. одржава сарадњу са родитељима,
8. одржава сарадњу са свим релевантним особама које могу пружити заштиту
9. уредно, благовремено и прецизно води евиденцију о васпитном раду са сваким учеником посебно. Евиденција(свеска) мора бити уредно заведена од стране школе, остраничена, као и потисана од стране одељењаког старешине и оверена печатом школе.

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК

- придржава се обавезау складу са законом, овим Правилником и Правилима понашања у Школи,
- дежура према утврђеном распореду
- прати понашање ученика за време одмора, при доласку и изласку из школе
- евидентира ситуацију насиља
- информише одељењског старешину о ситуацији насиља
- информише Тим за заштиту, директора уколико то ситуација налаже (ниво 2)
- остварује сарадњу са свим релевантним особама које могу пружити заштиту

НАСТАВНИЦИ

- прате и уочавају ситуацију,
- пријављују ситуацију насиља у складу са протоколом и процењеним нивоом ризика,
- препознају случај злостављања и занемаривања детета и предузимају кораке у складу са тим,
- консултују се са колегама, стручном службом, директором,
- реагују одмах у ситуацији насиља (ниво 1)
- предузимају даље кораке уколико ситуација тако налаже (ниво 2),
- воде евиденцију о случају,
- учествују у праћењу предузетих мера,
- остварују сарадњу са свим релевантним особама које могу пружити шансу

ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ – СПРЕМАЧИЦЕ, ДОМАР

1. дежурају по утврђеном распореду
2. уочавају и пријављују случајеве насиљног понашања
3. пружају помоћ дежурном наставнику, уколико могу
4. стварају се о безбедности ученика за време боравка у школи
5. реагују на ситуацију насиља (ниво1)

6. евидентирају случај и воде евиденцију о насиљом понашању

СЕКРЕТАР

1. помаже у изради протокола и на време упознаје колектив са свим релевантним документима и помаже у њиховом тумачењу,
- уредно и на време доставља релевантне податке стручној служби и Тиму за заштиту
- упознаје Наставничко верће, Савет родитеља и Школски одбор са подзаконским актима о безбедности ученика,
2. уочава и пријављује насиљну ситуацију,
3. реагује на ситуацију насиља (ниво1),
4. информише одељењског старешину, стручну службу – психолога о ситуацији насиља,
5. заједно са директором успоставља и одржава сарадњу са локалним институцијама,
6. евидентира случајеве насиља и случајеве злостављања и занемаривања деце,
7. упознаје родитеље и ученике са мерама, правима и обавезама у циљу заштите безбедности ученика и запослених у школи
8. врши непосредно и непрекидно контролу над радом домара и спремачица између осталог и у делу који се односи на предузимање свих мера превенције и интервенције заштите и безбедности ученика,
9. решава евентуалне проблеме уласка у школу и изласка из школе ученика мимо утврђеног распореда закључавања и откључавања улазних врата.

СТРУЧНА СЛУЖБА

- сарађује са свим актерима у школи,
- сарађује са родитељима и ученицима и на тај начин остварује увид у породичне и социјалне прилике,
- води прописану евиденцију о ученицима (посебно ризичној групи),
- преузима мере превенције,
- уочава и пријављује ситуације насиља,
- уочава, пријављује ситуацију злостављања и занемаривања детета,
- реагује одмах у ситуацији насиља,
- преузима кораке (ниво2); информише тим за заштиту, ШТ, директора,
- процењује ниво ризика и предлаже заштитне мере са одељењским старешинама,
- прати ефекте предузетих мера,
- пружа помоћ и подршку актерима насиљне ситуације (жртви насиљнику),
- разговара са жртвом,
- разговара са насиљником,
- информише родитеље о ситуацији насиља,
- евидентира случај,
- остварује сарадњу са родитељима/старатељима,
- остварује сарадњу са другим институцијама (ниво 3)
- остварује сарадњу са свим релевантним особама које могу пружити заштиту.

ТИМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА

- припрема програм заштите,
- информише ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од Тима за заштиту,
- учествује обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања,
- предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука поступцима у случајевима сумњеили дешавања насиља, злостављања и занемаривања,

- укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности.,
- прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту ученика и даје одговарајуће предлог директору,
- сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања,програмом заштите,
- израђује и прикупља документацију о ситуацијама насиља
- континуирано евидентира и чува документацију
- предузима кораке у складу са протоколом о поступању
- предузима одговарајуће мере према ученику који трпи насиље
- предузима одговарајуће мере према особи која врши насиље
- информише родитеља/старатеља о ситуацији насиља
- информише директора школе о свом раду,
- информише друге надлежне органе и организације (ниво 3)
- прати ефекте предузетих мера и врши њихову евалуацију

Заједно са директором школе могу се предузети следеће акције (ниво 3):

- неодлојна пријава Дому здравља и Заводу за ментално здравље ухитним случајевима, када је детету потребна медицинска интервенција
- неодложна пријава полицији у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело
- редовна пријава Центру за социјални рад уколико се не може остварити адеквартна сарадња са родитељима, односно старатељима ученика,
- одлагање пријаве уз одговарајуће аргументе и даље праћење ученика,

Вршњачки тим (и други ученици)

- уочава ситуацију по протоколу ВТ-а насиљног понашања (ниво1)
  - реагује у ситуацији насиља (нио 1)
  - евидентира случај
  - пријављује случај насиља (непосредно или посредно)
1. Тим за израду плана и програма заштите деце од злостављања
  2. Школа формира тим за заштиту деце од злостављања

У образовно-васпитном систему нема места испитивању и доказивању злостављања и занемаривања јер су ти задаци у надлежности других система. Приликом консултација са колегама обавезно је поштовати принцип поверљивости као и принцип заштите интереса детета.

1. Мере превенције

Члан 40.

Ради спречавања свих врста насиља над децом школа је дужна да примењује мере превенције чији су циљеви:

- стварање и неговање климе прихатања, толеранције и уважавања;
- укључивање свих интересних група (деца, запослени у школи, родитељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
- подизање нивоа свести за препознавање насиља;
- дефинисање поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- информисање свих интересних група о поступцима заштите;
- унапређивање компетенција свих интересних група за уочавање и решавање проблема насиља

Члан 41.

Мере превенције школа је дужна да планира Годишњим планом рада, а на основу анализе учесталости случајева насиља, заступљености различитих облика насиља, броја повреда, сигурности школског објекта и школског дворишта и сл.

2. Мере интервенције

Члан 42.

Сазнање о насиљу – откривање одвија се:

- опажањем или добијањем информације да је насиље у току;
- сумњом да се насиље дешава на основу препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања детета и породице, или путем поверања непосредно од самог детета или посредно од стране треће особе (вршњака, родитеља, ...)

Члан 43.

Свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, одељењски старешина, предметни наставник, сваки запослени у Школи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ (уколико процени да самостално не може да прекине насиље).

Након прекидања насиља запослени, који је прекинуо насиље, дужан је да у складу са конкретним околностима обезбеди сигурност детета.

Члан 44.

После интервенције о случају насиља обавезно се обавештава одељењски старешина.

У ситуацијама другог или трећег степена угрожености, обавештавају се и друга лица одређена на основу Правилника.

Члан 45.

Одељењски старешина или други наставник, дужан је да по стицању сазнања :

- разјасне околности и анализира чињенице везане за случај насиља;
- процени ниво ризика и направи план заштите;
- донесе одлука о начину реаговања и праћења

Члан 46.

Косултације се обављају у оквиру школе са предметним наставницима и запосленима, Тимом за заштиту ученика од насиља, психологом, и директором. поштујући принцип поверљивости.

Низак ниво ризика насиљничког понашања постоји када је за решавање случаја довољно ангажовање оног ко је открио насиље. Уколико је потребно одељењски старешина преузима додатне мере, евидентира, прати понашање и сл. (Први ниво ризика)

Умерени ниво ризика насиљничког понашања постоји када је за решавање случаја потребно укључивање других лица у оквиру школе (одељењски старешина, родитељи, други ученици, ПП служба, Тим за заштиту ученика од насиља, директор), и ако се насиљничко понашање које има низак ниво ризика понавља од стране истих актера. (Други ниво ризика)

Висок ниво ризика насиљничког понашања постоји када школа нема капацитета за решавање и обраћа се другим институцијама: Министарству унутрашњих послова, Центру за социјални рад, здравственим институцијама. (Трећи ниво ризика)

Члан 47.

3. Разврставање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања у Школи у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања када су актери ученици (ученик – ученик и ученик-запослени). Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интезитету, степену ризика , учесталости, последицама и учесницима.

Први ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ставри.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, “прозивање”.

Облици социјалног насиља и злостављања су , нарочито: добаџивање, подсмејавање, искључивање, из групе заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласова.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком:добраџивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма су, нарочито: узнемирајуће позивање, слање узнемирајућих порука СМС-ом и ММС-ом.

Члан 48.

Други ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су: нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, “шутке”, затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање истолице, чупање за уши и косу.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: уцињивање , претње, неоправдано кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, мнанипулисање.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свласчење.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и

четовања, снимање камером појединача против њихове воље, снимање камером насиљних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

Члан 49.

Трећи ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем .

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних субстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група које има за последицу повређивање других.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочити: снимање насиљних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Члан 50.

У зависности од нивоа насиља и злостављања предузимају се следеће интервентне мере:

- на првом нивоу, по правилу, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник у сарадњи са родитељима, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално.

Изузетно, ако се насиљно помнашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже школа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

- на другом нивоу, по правилу, активности предузима одељењски старешина у сарадњи са психологом, Тимом за заштиту и директором школе, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно –дисциплински поступак и изриче меру у складу са Законом.

- на трећем нивоу, активности предузима директор са Тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби.

На овом нивоу обавезан је васпитни рад који је у интензитету примереном потребама ученика, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере.

Члан 51.

Информације о насиљу, злостављању и занемаривању од ученика прикупља, по

правилу одељењски старшина, психолог или члан Тима за заштиту.

Изјаву о насиљу, злостављању и занемаривању ученик даје директору присуствујући психолога и родитеља, осим ако је родитељ спречен да присуствује.

Члан 52.

У зависности од сложености ситуације консултације се могу обавити и са службама изван школе:

- Центром за социјални рад;
- Здравственом установом (Дом здравља и Завод за ментално здравље);
- Министарством унутрашњих послова, Полицијска управа у Нишу.

Члан 53.

Након обављања консултација преузимају се следеће мере:

- информисање родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици;
- договор о заштитним мерама према детету;
- организовање посебних програма оснаживања деце за конструктивно поступање у ситуацијама насиља;
- предузимање законских мера у складу са прописима који регулишу дисциплинску одговорност ученика и запослених.

Члан 54.

У случају када постоји сумња да је дете жртва злостављања или занемаривања од стране одрасле особе која није запослена у школи, директор школе подноси пријаву надлежној институцији:

- здравственој установи (уколико је детету неопходна здравствена заштита)
- Министарству унутрашњих послова (уколико је детету потребна физичка заштита)

или постоји сумња да је извршено кривично дело

- Центру за социјални рад

Пријава садржи податке о детету и разлоге за упућивање.

Пре подношења пријаве потребно је обавестити родитеље, осим ако постоји процена да ће тиме бити угрожена безбедност детета.

Члан 55.

Нико од запослених у школи није овлашћен да спроводи истрагу или доказивање злостављања и занемаривања у породици. Задаци школе у случају постојања сумње исцрпљују се подношењем пријаве.

Члан 56.

Сваки запослени у школи, дужан је да директору школе пријави насиље од стране запослених у школи према детету.

Уколико је због случаја насиља од стране наставника према детету, покренут дисциплински поступак, директор школе дужан је да наставника удаљи са рада до окончања дисциплинског поступка.

Ако директор не удаљи наставника одлуку о удаљењу дужан је да донесе Школски одбор.

Директор школе је одговоран за поштовање законитости рада школе и предузимање мера у складу са важећим законима.

Члан 57.

Ради спровођења поступка заштите ученика и законских норми у складу са посебним протоколом образује се Тим за заштиту ученика од насиља.

Чланови Тима решењем именује директор школе из реда запослених који показују високу професионалност у раду, имају добре комуникативне способности и у својој личној и професионалној биографији немају елемената насилог понашања.

Приликом именовања чланова Тима, директор обезбеђује да током радног времена школе увек неко од чланова Тима буде на располагању.

Задаци и план рада Тима за заштиту ученика од насиља одређени су на основу Посебног протокола и саставни су део Годишњег програма рада школе.

Члан 58.

Запослени у установи (одељењски старешина, стручна служба, директор) у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља.

Документација о појавама насиља чува се на сигурном месту, како би се обезбедила поверљивост података.

Члан 59.

Тим за заштиту чува протоколе (евиденциони обрасци) о учињеном насиљу или сумњи да се насиље дешава.

Сваки одељењски старешина је у обавези да има копију попуњеног протокола а оригинал доставља педагошко-психолошкој служби.

Тим за заштиту ученика од насиља прикупља документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање.

Х ЗАШТИТА УЧЕНИКА ОД БОЛЕСТИ И ПОВРЕДА

Члан 60.

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од болести и ширења заразе, Школа:

1. стара сео уредности и чистоћи школских просторија и школског дворишта, у складу са санитарно-хигијенским прописима и мерама.

Домар Школе је дужан да свакодневно контролише уредност просторија и дворишта, укаже спремачицама на пропусте и недостатке и уколико их не отклоне одмах обавести секретара школе.

2. организује обављањепрописаних периодичних систематских лекарских прегледа ученика у организацији Дома здравља,

3. поступа по мерама надлежних органа наложеним у складу са прописима у области здравства.

У циљу очувања физичке безбедности ученика одређено је да:

1. је свако уношење, ношење оружја или опасних предмета (сечива, запаљива средства, сузавац, упаљачи, шибице) строго забрањено
2. је свако намерно агресивно коришћење предмета који иначе не представљају посебну опасност, свака насиљна активност или игра које могу да проузрокују несрећу (бацање камена или грудве, гурање...) строго забрањено.

Члан 61.

У циљу спровођења физичке безбедности ученика, обавеза Школе је да обезбеди сталну сарадњу са Полицијском управом у Нишу како би се деца заштитила од агресивних група и појединача.

Дужност Школе је и да обезбеди сарадњу са комуналним службама Града како би се обезбедили:

- адекватно осветљење у околини школе
- заштита деце од паса луталица
- довољан број контејнера у околини школе

Члан 62.

Наставно особље је дужно да васпитно утиче на ученике да својим понашањем не угрожавају своју и туђу физичку сигурност, да своје обавезе редара у учоници редовно обављају по утврђеном распореду, и да благовремено предузму неопходне мере за свако понашање које је у супротности са овим Правилником.

Ученици су дужни:

- да се понашају у складу са правилима пристојног понашања и медјусобног уважавања;
- да се пажљиво крећу по ходницима (да не трче, не спуштају се из гелендер, да не учествују нити својим понашањем изазивају тучу)

Мере и поступак заштите која се тиче ментално-хигијенске безбедности ученика

Члан 63.

У циљу спровођења ментално-хигијенске безбедност ученика у Школи:

Стручни сарадници:

- сарађују са децом, родитељима, наставницима, Центром за социјални рад здравственим установама и другим институцијама у решавању случајева када је дете физички, емоционално или социјално угрожено;
- информишу ученике, родитеље, наставнике о ризицима и мерама у циљу заштите болести зависности кроз организована предавања, радионице, трибине и друге сарадње;
- развијају осећај код ученика за међусобно уважавање, поштовање.

Родитељи: дужни су да благовремено обавесте разредног старешину уколико код детета или у породици, постоје поремећаји у понашању.

Наставници: дужни су да прате понашање ученика и ако уоче да ученици имају проблеме које не могу сами да реше, обрате се разредном старешини или психологу школе.

Члан 64.

За примену овог Правилника одговоран је директор школе.

XI ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА

Члан 65.

Према члану 159. став 2. тачка 7. Закона о основама система образовања и васпитања средства за спровођење заштите и безбедности ученика прописане овим Правилником обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе

XII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 66.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана усвајања и објављивања на огласној табли школе.

Измене и допуне овог Правилника врше се на начин и по поступку за његово доношење.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о мерама, начину и поступку заштите безбедности ученика Уметничке школе у Нишу дел. број 06-75/9 од 25.02.2010 и Правилник о изменама и допунама дел.број 06-415 од 30.06. 2011. године и дел. број 06-812/9 од 14.09.2011. године.

Дел број 06 – 194/3

Председник Школског одбора

Датум 14. 02. 2013. године

Мирослав Савић

Објављено на огласној табли 18.02.2013.

На основу члана 57. став 1 тачка 1. Закона о основамасистема образовања и власпитања („Сл.гл.РС“ број 7272009. 52/2011. И 53/2013.) члана 27. став 1. тачка 1. и члана 93. став 6. Статута Уметничке школе у Нишу и члана 53. Правилника о мерама, начину и поступку заштите ученика Уметничке школе у Нишу Школски одбор је на седници 31.10.2013. године донео

**Правилник о изменама и допунама
Правилника о мерама, начину и поступку заштите ученика Уметничке школе у Нишу**

У преамбули Правилникаа иза речи "Сл. гласник РС", бр.72/2009. 52/2011" додаје се број "53/2013".

Дел. број: 06 –1270
Датум: 31.10.2013.

Председник
Школског одбора

Мирослав Савић

На основу члана 57. став 1 тачка 1. Закона о основама системе образовања и васпитања („Сл.гл.РС“ број 7272009 и 52/2011) члана 27. став 1. тачка 1. и члана 93. став 6. Статута Уметничке школе у Нишу и члана 53. Правилника о мерама, начину и поступку заштите ученика Уметничке школе у Нишу Школски одбор је на седници 30.06.2011. године донео

**Правилник о изменама и допунама
Правилника о мерама, начину и поступку заштите ученика Уметничке школе у Нишу**

У члану 10. став1 брише се реч“ученици“

У члану 11. ставу 1. реч „ ученик“ се брише и уписује „дежурни наставник или помоћни наставник, односно домар школе“.

У члану 13. ставу 1. уместо речи „дежурних ученика“ уписују се речи “помоћних радника и домара школе“

У члану 21. ставу 1. ређи: “заједно а дежурним учеником“ бришу се.

Дел. број: об- 415
30.06.2011. године

Председник Школског одбора
Мирољуб Савић